

20. Danylenko V. Osoblyvosti radjans'kogo parlamentaryzmu v Ukraї'ni (druga polovyna XX st.) / V. Danylenko // Istorija Ukraї'ny: malovidomi imena, podii', fakty. – 2010. – Vyp.36. – S.88–125.

Stasjuk O. Y., candidate of historical sciences, senior researcher of the Institute of Ukrainian Studies I. Krypiakevych NAS of Ukraine (Ukraine, Lviv), ol_stasjuk@ukr.net

The features of the organization and holding of the first elections to the Supreme Soviets of the USSR and the Ukrainian SSR in the western regions of Ukraine

The features of the organization and holding of the first elections to the Supreme Soviets of the USSR and the Ukrainian SSR in the western regions of Ukraine are highlighted in the article on the basis of historiographical and archival sources. It is pointed out on the complicated socio-political situation in the region, the special role and tasks of election campaigns and additional difficulties with the conduct of election campaigns. It is emphasized that the electoral process was fully under control of the party authorities and enormous inconsistencies of the Soviet electoral technologies with constitutional norms were present. Active and passive methods of citizens' resistance to governmental involvement and their critical view on the Soviet electoral system as a whole are outlined. The representation of the western Ukrainian regions to the Supreme Soviets of the USSR and the Ukrainian SSR was analyzed; its qualitative and quantitative features were determined. It is noted that the official results of the elections can not be considered credible, since the Soviet statistics did not reflect the reality of the voting process.

Keywords: Ukrainian SSR, Western Ukraine, elections to the Supreme Soviets of the USSR and the Ukrainian SSR, deputy corps, electoral behavior of the population.

* * *

УДК 329.73(477.83/86)

Матюшко Л. І.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних і фундаментальних дисциплін, ПРАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна академія управління персоналом», Львівський інститут (Україна, Львів), liuda_matiushko@ukr.net

ПОЛІТИКО-НАЦІОНАЛЬНА ІДЕОЛОГІЯ ГАЛИЦЬКИХ МОСКВОФІЛІВ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

На основі критичного опрацювання джерел та літератури доведено, що діяльність москвофільських партій, у зв'язку з перегрупуванням політичних сил Східної Галичини у складі Другої Речі Посполитої, носила декларативний, формальний характер, а основна увага ідеологів та активістів зосереджувалася на культурно-освітній, національно-просвітницькій та господарській сферах.

Наголошено, що домінятою національно-політичної ідеології міжвоєнного галицького москвофільства було визнання домінуючої ролі етнічної ідентичності як культурно-національної єдності росіян, білорусів і українців, орієнтація на демократичну Російську республіку, до складу якої повинні увійти західноукраїнські землі, розширення мережі навчальних закладів з російською мовою викладання, створення історичних міфів для реставрації москвофільського впливу в регіоні.

Сформовано історичне тло для подальшої перспективи у розробці проблеми, що в комплексі сприятиме оперативному й ефективному подоланню наявних наслідків деформації етнополітичної сфери в минулому та здійсненню виваженої й демократичної державної політики.

Ключові слова: Східна Галичина, москвофіли, ідеологія, етнічна ідентичність, етимологічний правопис, національний ідеал, Галергоф.

На сучасному етапі державотворення в Україні дедалі більше актуалізуються проблеми міжнаціональних відносин, консолідації нації та етнополітичного консенсусу. Головними перешкодами на шляху формування сприятливої етнополітичної атмосфери є поглиблення регіональних відмінностей на етапі становлення української політичної нації, що перешкоджає утвердженню національної ідеї; відсутність ефективної державної політики підтримки української мови та культури, яку б із розумінням сприйняла більшість російськомовного населення; брак інформації про соціально-економічний, політичний та культурний стани розвитку етнічних громад, що унеможлиблює

виявлення реального рівня задоволення їхніх інтересів і потреб, налагодження між ними діалогу для обговорення суперечностей, що виникають на ґрунті розбіжностей інтересів.

Формування національної ідентичності сучасного українця перебуває у тісному взаємозв'язку із соціокультурними, економічними, політичними явищами, що відбувалися в історичному минулому народу. В даному контексті вимальовується загальна історична тенденція, що полягає у тривалому перебуванні української спільноти під владою іноземних держав, що значно ускладнювало процеси становлення національної ідентичності та гальмувало самобутню життєдіяльність українців в усіх сферах суспільного життя.

На особливу увагу заслугоує вивчення та аналіз політичної ідеології та автостереотипів національної самоідентифікації представників москвофільства, які впродовж тривалого часу (друга половина XIX ст. – 1939 р.) репрезентували погляди значної частини галицького громадянства. Науково-теоретичні результати таких досліджень можуть бути використані як практичні рекомендації та обґрунтовані прогнози для розробки концепції національної української ідеї на державному рівні.

Особливості становлення та розвитку політико-національної ідеології галицького москвофільства знайшли своє відображення у працях істориків М. Андрусяка [1], Я. Дашкевича [5], О. Сухого [14], О. Аркуші, М. Мудрого [3], І. Васюти [4]. Надзвичайно плідним щодо дослідження національної свідомості та її історичного компоненту є науковий доробок соціологів В. Арбеніної [2], В. Середи [13], Н. Черниш [16]. Однак, політико-ідеологічна й культурно-громадська діяльність москвофілів у міжвоєнний період не знайшла повного відображення у наукових роботах українських дослідників та потребує критичного і детального вивчення.

Метою нашого дослідження, з огляду на актуальність проблематики та її недостатню репрезентацію у вітчизняній історіографії, став аналіз засадничих принципів національно-політичної ідеології галицького міжвоєнного москвофільства у контексті національно-визвольного руху українців у складі Другої Речі Посполитої.

У міжвоєнний період українська етнополітична спільнота досягла найвищого рівня її соціальної зрілості – організаційного, якому були притаманні система внутрішньо-групових комунікацій, організаційних форм об'єднання, поява загальнонаціональних лідерів, груп, ідеологів та організаторів. Галицьке суспільно-політичне й національне життя у міжвоєнний період було насичене змінами як у зв'язку із зміною геополітичної ситуації (входження Східної Галичини до складу Другої Речі Посполитої) так і перегрупуванням політичних сил, зародженням нових соціальних ідеалів та способів їх реалізації.

Кожна із суспільно-політичних груп Східної Галичини по-різному сприйняли нові суспільно-політичні умови життєдіяльності, перебуваючи у постійній конфронтації із панівною польською нацією. Однак, регіональна еліта не змогла об'єднатися навколо єдиної політико-національної платформи, внаслідок чого, в політичному житті панували спонтанність, хаос,

невизначеність. В таких умовах, відновили свою діяльність москвофіли з набором дещо змінених ідеологічних постулатів та національно-політичних орієнтирів.

Сучасник подій М. Миколаєвич відніс до основних причин відновлення москвофільського руху підтримку офіційною польською владою та сприяння з боку єпископських консисторій. Автор зауважив, що москвофільські ідеї були популярними там, де залишалася стара група духовенства, яка зберігала свій попередній вплив на громадськість та була фінансово забезпечена. До них віднесено повіті: Жовква, Золочів, Рава Руська, Камінка, Броди, Старий Самбір, Турка, Ліско, Сянок, Горлиці [7, с. 64].

Створена у 1919 р. москвофільська політична партія під назвою Галицько-Руська Народна Організація (ГРНО) обережно підтримувала концепцію галицько-української державності, а її діячі вважали, що після Сен-Жерменського мирного договору галичани не стали громадянами Польщі, оскільки польський уряд отримав лише мандат на воєнну окупацію.

Однак, після остаточного врегулювання українського питання міжнародними договорами, частина москвофільських діячів, в результаті остаточного розпаду ГРНО у 1923 році, створила окрему партію – Руську Народну Організацію (РНО). Вона шукала підтримки у польських урядових колах і тісно співпрацювала з російською меншиною та російськими емігрантами у Польщі. РНО було оголошено загальнонаціональною партією, метою створення якої стало відстоювання та захист національних і народних інтересів місцевого руського населення. Партія вважалася «союзом руського населення Галичини, признаючого національну і культурну єдність всіх руських племен» [9]. Головним ідеологічним і програмним завданням вважалося покращення соціально-економічного становища й підвищення фінансового добробуту селянства та інтелігенції. Свою політичну партію москвофіли вважали демократичною, такою, що пропагувала вільний і всесторонній прояв творчого потенціалу корінного народу. До стратегічних завдань діяльності РНО було віднесено пропагування ідеї про обласну автономію руських земель у складі Другої Речі Посполитої.

Москвофільські діячі визначили культурно-освітню та громадсько-просвітницьку роботу дієвими засобами реалізації власної політичної програми. Делегати від РНО взяли участь в руському з'їзді, присвяченому народній освіті, що відбувся 22–25 березня 1925 р. у Варшаві. Г. Малець закликав учасників до активної боротьби за руську школу для руського населення у Польщі, виходячи з переконання, що як Волинь, Поліся, Холмщина та Біла Русь, так і Східна Галичина з Лемківщиною, завжди вважалися і тепер є російськими землями на яких проживає частина великого російського народу, єдиного за походженням, культурою та «племінному іродству» [12].

Найвпливовішими політичними напрямками міжвоєнного москвофільства у 1930–х рр. стали Руська аграрна партія (РАП), як права і більш угодова та Руська селянська організація (РСО) як консервативне крило москвофільського табору. Ці політичні сили були створені в результаті внутрішньопартійних конфліктів та неузгодженості політико-національної позиції членів Руської Народної Організації [10, с. 165].

Згідно статуту, ухваленого 25 лютого 1931 року, РАП проголошено політичною організацією, і тому, її установчий документ не підлягав затвердженню з боку влади [15]. Члени партії, аналогічно РСО, заявили про свою лояльність до Речі Посполитої та діяльність виключно в межах існуючого державного законодавства. До інших «русських» та «українських» партій оголошено нейтральну позицію та оборонне становище. Обов'язковим завданням було визначено підвищення культурно-освітнього рівня та економічного становища автохтонного населення, відкриття народних шкіл з російською мовою викладання (етимологічний правопис).

Останні перетрубації у середовищі москвофільських чинників відбулися у 1934 році, коли частина москвофілів під проводом д-ра В. Колпачкевича, розуміючи безперспективність існування старих політичних форм, стала на українську національну платформу та видавала українською мовою часопис «Пролом». Таким чином, політична діяльність тогочасних москвофільських партій носила виключно декларативний та формальний характер, зводилася до публічних заяв і звернень до офіційної польської влади, що використовувалось останньою як інструмент тиску на український політикум Східної Галичини. Тому, втративши довоєнні привілейовані позиції провідної політичної сили регіону, москвофіли у міжвоєнний період зосередилися на культурно-освітній, ідеологічній та господарській діяльності.

Головною ідеєю національної ідеології міжвоєнного москвофільства залишалася культурно-національна єдність великоросів, малоросів та білоросів – єдність всієї російської національності. Таким чином, москвофільські діячі визнавали етнічну ідентичність домінуючою з-поміж інших соціальних ідентичностей, що стало фундаментом їх політичної ідеології та стратегії розвитку національної культури. «Українського народу нема, є тільки різновидність російського, так як в Галицькій Русі є подільська, гуцульська, лемківська різновидності...» [8, с. 6, 9]. Галичина цінувалася церковною та громадською організацією, Росія ж – державністю та громадянством [8, с. 10]. Незмінну й консервативну позицію москвофілів у національному й політичному питаннях історики пояснювали як намагання зберегти своє національне обличчя перед польським «шовіністичним впливом». Міжвоєнну діяльність москвофілів науковці оцінюють як політичний ідеалізм, який «захоплюється ідеями, які в сучасності не мають владних і рішальних оформлень і організаційних апаратів» [17, с. 30].

В освітній сфері, москвофільські діячі висловлювалися за всезагальну, обов'язкову, початкову освіту та безкоштовне навчання у середніх й вищих навчальних закладах. Активісти москвофільства, оголосивши боротьбу з колонізацією народної школи в руських селах, відстоювали конституційне право корінного населення на створення шкіл з російською мовою викладання, введення її вивчення у середніх навчальних закладах. Кожна інтелігентна сім'я оголошувалася нижчою ланкою у пропаганді москвофільства, і на неї покладался обов'язок навчати своїх та чужих дітей російської мови, історії, культури, літератури, передплачувати дитячі підручники, журнали, книги

російською мовою. У соціальній сфері відстоювалося право на 8-год. робочий день, введення санітарного законодавства та державного страхування робітників на старість та на випадок втрати працездатності.

З приходом більшовиків до влади в Росії, московфіли активно підтримували рухи протесту, закликали молодь з Прикарпатської Русі шукати засоби та шляхи, щоб зав'язати контакти з вождями антибільшовицького руху з метою відновлення в Росії демократичного устрою. Московфільські ідеологи в категоричній формі заперечували та засуджували більшовицьку політику в Росії та Україні. Вони наполягали, що лише через терор та фізичне знищення колишніх царських офіцерів, жандармів, представників дворянських родин, вчених, інженерів, учителів вдалося залакати народ. Влада більшовиків вважалася тимчасовою, оскільки була заснована на неморальних законах, ігноруванні свободи особистості, совісті, друку, зібрань та союзів. Негативно оцінено їх церковну політику, згідно якої релігію оголошено опіумом для народу. Московфіли виступали також противниками політики українізації, вважаючи її насильницьким дійством, яке проводилося, незважаючи на протести з боку селян та інтелігенції України [11]. На переконання московфілів, більшовицький комуністичний режим був тимчасовим явищем та недовготривалим.

Політичним ідеалом міжвоєнного московфільства була демократична Російська федеративна республіка, складовою частиною якої, в майбутньому, мала стати Галичина, якій би гарантувалося дотримання усіх політичних, культурних, економічних прав та свобод. До часу створення такої держави, московфіли оголосили лояльність до Польської держави, відмовилися від активної політичної діяльності та всі свої сили зосередили на підвищенні культурно-просвітнього, політичного, економічного рівня галицького населення.

Ідеологи московфільства, для насичення своєї політичної програми ідейним змістом, часто зверталися до історичного минулого, зокрема демонструючи свою героїчну участь у знакових подіях, які вплинули на подальшу долю українців. Одним з таких сюжетів стало трактування ними особливостей розгортання воєнних та політичних дій на теренах Східної Галичини в ході Першої світової війни.

Московфіли, з початком воєнних дій, підтримували наступ російської армії на Галичину і сприяли становленню та формуванню органів місцевої влади. З відступом австро-угорських військ розпочалися масові репресії українського населення Галичини, які пояснювалися вищим керівництвом армії поразками на російському фронті через сприяння галичан російському командуванню, передачу йому розвідувальних даних, інформації про стан військ, їх дислокацію та укріплення. Поряд із масовими вбивствами та арештами місцевих жителів, австрійські військово-поліцейські органи відправляли українців з Галичини вглиб Австрії у табори для евакуйованих та інтернованих. «Вони функціонували в Терезині, Естергомі, Інсбруці, Дебрецені, Дрозендорфі, Брно... Найбільше українців перебувало Талергофі – приблизно 8 тисяч» [6, с. 123]. У незначній кількості сюди потрапляли поляки, євреї, військовополонені російської армії. 70–80% ув'язнених становили селяни, решта – інтелігенція, в основному греко-католицькі священики, робітники. За період

існування Талергофа у ньому побувало понад 14 тисяч в'язнів, серед них – 85% українці.

Московфільські діячі вже у 20-х рр. ХХ ст. звернулися до аналізу подій Першої світової війни та сформували образ талергофця-московфіла, який став символом мучеництва та трагічної історії народу в роки війни.

Особливо прискіпливо московфільські ідеологи досліджували та інтерпретували причини та наслідки переслідувань та репресій місцевого галицького населення з боку австро-угорської влади. Своєрідним засобом маніпуляції громадською думкою галичан став символ героїчної історії галицького суспільства в роки війни – концтабір Талергоф, право на трагедію якого узурпували московфіли. Вони пояснювали австро-угорську воєнну політику терору як цілеспрямоване знищення та переслідування прихильників ідей загально-руської єдності які могли протистояти офіційній владі та становили серйозну загрозу дискримінаційному режиму Австро-Угорщини.

Політична відповідальність та принциповість представників і прихильників довоєнного московфільства надавало, за їх глибоким переконанням, моральне право відродити цей політичний напрям у міжвоєнний період. Однак, незважаючи на гостру дискусію на сторінках тогочасної преси, полеміку між представниками різних політичних угруповань щодо намагання по-своєму пояснити причини та наслідки репресивної політики Австро-Угорщини в ході Першої світової війни, московфілам так і не вдалося використати цей аргумент для повноцінної реанімації довоєнного рейтингу та авторитету власної політичної сили в середовищі галицького суспільства.

Висновки. Отже, можна констатувати, що московфільство як політична ідеологія певної частини галицького суспільства мало давні коріння та еволюціонувало від національної спорідненості та спільності культури з російським народом до політичної орієнтації на Росію. У міжвоєнний період ці орієнтири стали не актуальними та недоцільними. У своїй суті, на офіційному програмному рівні, консервативні московфільські партії і надалі відстоювали ефемерну приналежність так званого галицько-руського народу до єдиного всеруського національно-культурного простору, і саме тому, пропагували ідею єдності і в державному розумінні. Після більшовицького перевороту, вони оголосили закритим питання української державності, а майбутнє західноукраїнських земель вбачали у складі федеративної Російської держави, яка би гарантувала права і свободи усім її складовим. У міжвоєнний час, основним гаслом московфільства стало твердження про відмову від активної політичної діяльності та зосередження уваги та зусиль на роботі у господарській сфері, що було зроблено через відновлення діяльності довоєнних московфільських товариств та установ.

Лише дослідивши діяльність московфільських партій у міжвоєнне двадцятиліття можна зробити остаточні висновки про політичну ідеологію, національний ідеал та громадський світогляд галицького соціуму. Наступним кроком критичного переосмислення історії могла би стати спроба дати історичну оцінку результатам такої роботи, впливу певних ідей на галицьке суспільство, сприйняття чи несприйняття

ним такої позиції та пошук аналогій із сучасністю. Тоді, на основі набутих знань, можна оперативної й ефективно подолати політичні, соціально-психологічні, економічні й культурно-мовні наслідки деформації етно-національної сфери в минулому та здійснювати виважену й демократичну державну політику.

Перспективи подальших досліджень. Окремого вивчення в контексті проанонсованої проблематики потребує аналіз міжпартійних стосунків у Східній Галичині в міжвоєнний період та їх вплив на розвиток регіону в контексті офіційної державної політики Другої Речі Посполитої.

Список використаних джерел

1. Андрусак М. Нариси з історії галицького москвофільства / М. Андрусак. – Львів: Вид-во товариства «Просвіта», 1935. – 79 с.
2. Арбеніна В. Над чим працюють соціологи України (за результатами контент-аналізу матеріалів «Харківських соціологічних читань») / В. Арбеніна. – Соціол.: теорія, методи, маркетинг. – 2006. – №1. – С.166–176.
3. Аркуша О., Мудрий М. Русофільство в Галичині в середині XIX – XX ст.: генеза, етапи розвитку, світогляд / О. Аркуша, М. Мудрий // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів: Вид. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 1999. – Вип.34. – С.231–268.
4. Васиута І. Перегрупування в західноукраїнському національному русі в перші роки по анексії Східної Галичини (1923–1926) / І. Васиута // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Вид. Центр ЛНУ ім. Івана Франка, 1999. – Вип.34. – С.341–354.
5. Дашкевич Я. Націогенез – національне відродження – національна свідомість українців на зламі XVI–XVII ст. / Я. Дашкевич // Наука і культура. Україна: щорічник / Акад. наук України. – К.: Знання, 1993. – Вип.26–27. – С.44–78.
6. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії / М. Кугутяк. – Івано-Франківськ, 1993. – 198 с.
7. Миколаєвич М. Москвофільство, його батьки і діти : Історичний нарис / М. Миколаєвич. – Львів, 1936. – 68 с.
8. Мончаловській О. Главные основы русской народности / О. Мончаловській. – Львов: Тип. Ставропіг. Ін-та, 1904. – 22 с.
9. Організаційний наказ (устав) Галицько-Рускої Народної Організації // Земля і Воля. – 1928. – Ч.254. – С.2–3.
10. Ріпецький С. Москвофільство / С. Ріпецький // Енциклопедія українознавства. – Львів, 1999. – Т.5. – С.1654–1655.
11. Рускій Голосъ. – 1923. – Ч.37. – С.2.
12. Рускій Голос. – 1925. – Ч.115. – С.3.
13. Серета В. В. Етносоціологія: [навч. посіб.] / Серета В. В. – Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. – 160 с.
14. Сухий О. Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у XIX столітті) / О. Сухий. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2003. – 494 с.
15. Устав Організаційний и Регуляминь Руской Аграрной Организации. – Львовъ, 1931. – 9 с.
16. Черниш Н. Й. Соціологія: [підручник] / Черниш Н. Й. – 5–те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009. – 468 с.
17. Makarczuk S. Lwów w warunkach rosyjskiej okupacji 1914–1915 // S. Makarczuk // Lwów. Miasto. Społeczeństwo. Kultura. – Kraków, 1996. – Т.1. – С.56–78.

References

1. Andrusiak M. Narisy z istorii halytskoho moskvofilstva / M. Andrusiak. – Lviv: Vyd-vo tovarystva «Prosvita», 1935. – 79 s.
2. Arbenina V. Nad chym pratsiuuiut sotsiologhy Ukrainy (za rezultatamy kontent-analizu materialiv «Kharkivskykh sotsiologichnykh chytan») / V. Arbenina. – Sotsiol.: teoriia, metody, marketynh. – 2006. – №1. – S.166–176.
3. Arkusha O., Mudryi M. Rusofilstvo v Halychyni v seredyni XIX – XX st: henezza, etapy rozvytku, svitohliad / O. Arkusha, M. Mudryi // Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna. – Lviv: Vyd. Tsentr LNU im. Ivana Franka, 1999. – Vyp.34. – S.231–268.
4. Vasiuta I. Perehrupuvannia v zakhidnoukrainskomu natsionalnomu rusi v pershi roky po aneksii Skhidnoi Halychyny (1923–1926) / I. Vasiuta // Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia istorychna. – Vyd. Tsentr LNU im. Ivana Franka, 1999. – Vyp.34. – S.341–354.

5. Dashkevych Ya. Natsiohenez – natsionalne vidrodzhennia – natsionalna svidomist ukrainstiv na zlami XVI–XVII st. / Ya. Dashkevych // Nauka i kultura. Ukraina: shchorichnyk / Akad. nauk Ukrainy. – K.: Znannia, 1993. – Vyp.26–27. – S.44–78.
6. Kuhutiak M. Halychyna : storinky istorii / M. Kuhutiak. – Ivano-Frankivsk, 1993. – 198 s.
7. Mykolaievych M. Moskvofilstvo, yoho batky i dity: Istorychnyi narys / M. Mykolaievych. – Lviv, 1936. – 68 s.
8. Monchalovskii O. Glavnye osnovy russkoj narodnosti / O. Monchalovskii. – Lvov: Tip. Stavropig. In-ta, 1904. – 22 s.
9. Orhanizatsiinyi nakaz (ustav) Galytsko-Ruskoj Narodnoi Orhanizatsii // Zemlia i volia. – 1928. – Ch.254. – S.2–3.
10. Ripetskyi S. Moskvofilstvo / S. Ripetskyi // Entsiklopedia ukrainoznavstva. – Lviv, 1999. – T.5. – S.1654–1655.
11. Russkii Holos. – 1923. – Ch. 37. – S.2.
12. Russkii Holos. – 1925. – Ch. 115. – S.3.
13. Sereda V. V. Etnosotsioloheia: [navch. posib.] / Sereda V. V. – Lviv: Vydav. tsentr LNU im. Ivana Franka, 2007. – 160 s.
14. Sukhyi O. Vid rusofilstva do moskvofilstva (rosiiskyi chynnyk u hromadskii dumtsi ta suspilno-politychnomu zhytti halytskykh ukrainstiv u XIX stolitti) / O. Sukhyi. – Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka, 2003. – 494 s.
15. Ustav Orhanizatsiinyi i Rehuliamyn Ruskoj Ahrarnoi Orhanyzatsii. – Lvov, 1931. – 9 s.
16. Chernysh N. Y. Sotsioloheia: [pidruchnyk] / Chernysh N. I. – 5-te vyd., pererob. i dop. – K.: Znannia, 2009. – 468 s.
17. Makarczuk S. Lwów w warunkach rosyjskiej okupacji 1914–1915 // Lwów. Miasto. Społeczeństwo. Kultura. – Kraków, 1996. – Т.1. – С.56–78.

Matiushko L. I., PhD (Candidate of Historical Sciences), associate professor, Department of Social and Fundamental Sciences as well as Humanities, Private Joint Stock Company Higher Educational Institution «Interregional Academy of Personnel Management» (Ukraine, Lviv), liuda_matiushko@ukr.net

Political and national ideology of Galician Moskvofils in the interwar period

On the basis of the critical elaboration of sources and literature, the activities of the Moskvofils parties are stated to have been declarative and formal, the main emphasis of activists and ideologists was put on cultural-educational, national and elucidative and economic spheres. The dominant of national-political ideology of the interwar Galician Moskvofils is emphasized to have been the recognition of the leading role of ethnic identity as a cultural and national unity of Russians, Belarusians and Ukrainians, an orientation towards a democratic Russian republic, which should include Western Ukrainian lands, expansion of the network of educational institutions with Russian language teaching, creation of historical myths for the restoration of Moskvofil impact on the region. The historical background for a further perspective in the development of the problem is formed. It is to contribute to the efficient and effective overcoming of the existing consequences of deformation of the ethno-national sphere in the past and the implementation of a well-balanced and democratic state policy.

Keywords: Eastern Galicia, Moskvofils, ideology, ethnic identity, etymological spelling, national ideal, Talergof.

* * *

УДК 94(477)

Гуменюк В. В.,
аспірантка, Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
elementarry@gmail.com

Одяг міжвоєнної доби у повсякденному житті національних меншин Півдня України

Розглянуто традиційне національне вбрання етноспільнот Півдня України. Встановлено його поширеність та характер використання чоловіками і жінками у 20–30-і рр. XX ст. Виявлено фактори, які вплинули на брак одягу в національних меншин регіону та форми подолання зазначеної ситуації. Визначено причини домінування міського костюму в середовищі болгар, греків, сербів і німців Степової України, описано його особливості.

Ключові слова: одяг, костюм, національні меншини, Південь України.

Історія костюму віддзеркалює історію людини та створених нею спільнот. Етнічні ознаки, соціальна сегментація людських груп, світогляд та побут їх членів – все це позначалося на одязі, який носили